

VENDIM
NE EMER TE REPUBLIKES

Kolegjet e Bashkuara te Gjykates se Larte te perbera nga:

Thimjo Kondi	Kryetar
Kristaq Ngjela	Anetar
Zamir Poda	Anetar
Spiro Spiro	Anetar
Bashkim Caka	Anetar
Natasha Sheshi	Anetare
Agron Lamaj	Anetar
Perikli Zaharia	Anetar
Valentina Kondili	Anetare
Vladimir Bineri	Anetar
Nikoleta Kita	Anetare
Vladimir Metani	Anetar
Irma Bala	Anetare
Artan Hoxha	Anetar

ne seancen gjyqesore te dates 11.11.2003, moren ne shqyrtim s;eshtjen penale nr.28, qe i perket:

TE PANDEHURVE: FERDINAND XHANGO, JULIAN GUGA DHE
BAFTJARALLARAJ

AKUZA:

I pandehuri Ferdinand Xhango, per vepren penale te vjedhjes me arme ne bashkepunim dhe dezertimit, te parashikuar nga nenet 140 e 25 te K.Penal dhe 33/1 te K.Penal Ushtarak.

I pandehuri Julian Guga, per veprat penale te vjedhjes me arme ne bashkepunim dhe te maredhenieve seksuale me te mitur te mbetur ne tentative, parashikuar nga nenet 140 e 25 dhe 102 e 22 te K.Penal.

I pandehuri Baftjar Allaraj, per veprat penale te vjedhjes me arme ne bashkepunim dhe armbajtje pa leje, parashikuar nga nenet 140 e 22 dhe 278/2 te K.Penal.

OBJEKTI:

Revokim i mases se sigurimit "arrest ne burg" per te pandehurit dhe lirimi i menjehershem i tyre

Baza Ligjore:

Nenet 260/1 e 263 te Kodit te Procedures Penale

Gjykata ushtarake e shkalles se pare Gjirokaster me vendimin nr.77, date 30.9.2002, ka vendosur:

Rrezimin e kerkeses se te pandehurve Julian Guga, Ferdinand Xhango dhe Baftjar Allaraj per shuarjen e mases se sigurimit arrest ne burg.

Gjykata Ushtarake e Apelit Tirane, me vendimin Nr.8, date 28.1.2003, ka lene ne ft!qi vendimin Nr.77, date 30.9.2002, te Gjykates Ushtarake te shkalles se pare.

Kunder ketyre dy vendimeve kane paraqitur r ekurs ne Gjykatën e Larte k erkuesit nepermjet mbrojtësit me prokurë av.Gjet Kola, mete cilin kerkojne prishjen e te dy

) vendimeve dhe pranimin e kerkeses, duke parashtuar keto shkaqe:

1. Gjykata qellimisht i eshte shmangur kerkeses pasi revokimi nuk eshte kerkuar per shkak te humbjes se fuqise se paraburgimit per kalimin e afateve te gjykimit e te dhenies se vendimit ne shkalle te pare, por eshte kerkuar se ne datën 27.6.2002, kur kemi depozituar kerkesen per humbjen e fuqise se paraburgimit dhe lirimin e te pandehurve ne gjykatën e shkalles se pare Gjirokaster, kishin kaluar afatet teresore te paraburgimit per 1 vit 7 muaj e 19 dite. Masa e sigurimit per keta te pandehur duhet te trajtohet me afatin 1 vjecar te kohezgjatjes teresore te paraburgimit, pasi jane arrestuar me 8.11.1999, para hyrjes ne fuqi te ndryshimeve te nenit 263 te K.Pr.P, qe zgjat afatet e paraburgimit.
2. Si gjykata ushtarake e shkalles se pare dhe Gjykata Ushtarake e Apelit e ka gjykuar kete ceshtje secila rreth 3 muaj jashte afatit ligjor. Kjo ben qe deri ditën e sotme, kohezgjatja teresore e paraburgimit per te tre te pandehurit te jete 2 vjet 3 muaj e 28 dite me e madhe se ajo e parashikuar ne ligj.
3. Te pandehurit kane plotesuar 5 vjet paraburgim, kohe kjo qe dhe me
) deklarimin fajtor e denimin e tyre eshte kryer denimi perfundimtar.

Kolegji Penal i Gjykates se Larte, me vendimin nr.26, date 5.3.2003, ka kaluar ceshtjen ne Kolegjet e Bashkuara te Gjykates se Larte, per te here unifikimin e praktikës gjyqesore si me poshte:

1. Ne rastet kur vendimi prishet nga Gjykata e Larte dhe ceshlja i dergohet gjykates se shkalles se pare ose apelit, si dhe kur vendimi prishet nga gjykata e apelit dhe i dergohet gjykates se shkalles se pare, si duhet te interpretohen fjalet e nenit 264/2 te K.Pr.P. "... nga dita e dhenies se vendimit te Gjykates se Larte apo te apelit, fillojne perseri afatet e parashikuara per secilen shkalle te procedimit". Fillojne perseri afatet e parashikuara vetem per shkallen e procedimit se ciles i dergohen aktet mbas prishjes se vendimit, apo fillojne perseri afatet e parashikuara per te gjitha fazat e procedimit te ceshtjes, deri ne dhenien e vendimit perfundimtar. Kur Gjykata e Larte prish si vendimin e

gjykates se apelit, ashtu edhe ate te shkalles se pare dhe aktet i kthen per rishqyrtim, kesaj te fundit, fillojne nga e para, vetem afatet e paraburgimit qe jane parashikuar per gjykimin ne shkalle te pare, apo edhe afatet e parashikuara edhe per gjykimin ne apel.

2. Pika 4 e nenit 263 te K.P.Penale, para ndryshimeve qe i jane bere K.Pr.Penale

me ligjin Nr.8570, date 20.01.2000, bente fjale per rifillimin e afateve te parashikuara per secilen shkalle te procedimit, vetem ne rastet kur vendimi prishej nga Gjykata e Kasacionit, ndersa, pas ndryshimeve, keto afate fillojne perseri edhe kur vendimi priset nga gjykata e apelit. Si do te vendoset ne lidhje me kerkesat e te pandehurve, per plotesim te afateve te paraburgimit, kur vendimi i ceshtjes qe i perket atyre, ka qene prishur jo nga Gjykata e Kasacionit, (ose edhe Gjykata e Larte) por nga gjykata e apelit, para hyrjes ne fuqi te ligjit te permendur.

3. Si duhet interpretuar kuptimi i shprehjes, "Kohezgjatja e paraburgimit nuk mund te kaloje gjysmen e maksimales se denimit te parashikuar per veppen

penale qe procedohet" qe perdor ligjevenesin ne piken 3 te nenit 264 te K.P. Penale

Ne rastet kur kohezgjatja teresore, pervec kohes qe ka kaluar per shkak te zhvillimit normal te shkalleve te procedimit, perfshire edhe kohen e llogaritur mbi pezullimet qe u jane bere afateve te paraburgimit, ne zbatim te nenit 265 te K.Pr.Penale, tejkalon afatet teresore te paraburgimit, a mund te kaloje tej atyre, kur afati teresore nuk ka kaluar gjysmen e maksimales se denimit te parashikuar per veppen penale qe procedohet.

4. Ne dispoziten e nenit 265 te K.Pr.Penale ku parashikohet pezullimi i afateve

te paraburgimit, percaktohen rrethanat konkrete, te cilat sherbejne sishkak per pezullimin e ketyre afateve si ne rastin kur gjykatat ndodhen para rrethanave te parashikuara ne shkronjen "a" ashtu edhe atyre te parashikuara ne shkronjen "b" te kesaj dispozite, ligjevenesin perdor shprehjen, "...gjate kohes shqyrtimi gjyqesor eshte pezulluar ose shtyre...". Ne keto kushte, kur

) ligjevenesin perdor ne menyre alternative, fjalet "pezulluar" dhe "shtyre" afatet e paraburgimit do te konsiderohen ligjerisht te pezulluara, si atehere kur gjykata, ne vendimin e ndermjetem te saj, ka perdorur ne forme te shprehur, termin "pezullohen afatet e paraburgimit", apo edhe kur ne vendimin, per shtyrjen e senacave, perdor vetem shprehjen, "... senaca shtyhet, per nje nga shkaqet e parashikuara nga shkronjat "a" dhe "b" te dispozites se nenit 265 te K.Pr.Penale".

KOLEGJET E BASHKUARA TE GJYKATES SE LARTE

pasi degjuan relacionin e gjyqtareve Artan Hoxha dhe Perikli Zaharia, prokurorin prane kesaj gjykate, Artur Selmani dhe mbrojtesin e te pandehurve, av. Gjet Kola, te cilet kerkuan prishjen e te dy vendimeve, pranimin e kerkeses se te pandehurve, lirimin e tyre nga paraburgimi dhe, pasi biseduan veshtjen ne teresi,

VEREJNE:

Vendimet e te dyja gjykatave jane marre ne kundërshtim me ligjin e per kete shkak ato duhet te prishen.

Ne aktet e ndodhura ne dosje rezulton se te pandehurit jane arrestuat ne flagrante ne date 08.11.1999 per veprat penale per te cilat jane akuzuar, sikurse pershkrohet ne pjesen hyrese te vendimit, arrestim ky qe nuk eshte vlefesuar i ligjshem nga Gjykata e Rrethit Gjyqesor Sarande. Me vendimin nr.95, date 11.11.1999 ajo gjykate ka caktuar, per te tre te pandehurit, masen e sigurimit arrest me burg, pasi kane ekzistuar shkaqet dhe kriteret per caktimin e kesaj mase.

Meqenese i pandehuri Ferdinand Xhango akuzohej edhe per dezertim nga sherbimi ushtarak, nga ana e Prokurorise se rrethit Sarande eshte shpallur moskompetenca dhe aktet i jane derguar prokurorise prane Gjykates Ushtarake Gjrokaster per vazhdimin e hetimeve. Ne daten 8.6.2000, ceshtja eshte derguar per gjykim dhe Gjykata Ushtarake e shkalles se pare Gjrokaster me vendimin nr.12, date 23.5.2001, i ka deklaruar fajtor te pandehurit per sa jane akuzuar. Vendimi i mesiperme eshte prishur nga Gjykata Ushtarake e Apelit Tirane me vendimin nr.93, date 2.4.2002 dhe aktet i jane derguar per gjykim Gjykates Ushtarake te shkalles se pare Gjrokaster me tjetër trup gjykues. Kunder ketij vendimi eshte paraqitur rekurs ne Gjykatën e Larte, e cila ka vendosur mospranimin e tij me vendimin nr.354, date 7.5.2002, duke mbetur ceshtja per t'u rigjykuar ne shkalle te pare.

Gjate kohes qe pritej komandimi nga K.L.D. i gjyqtareve qe dote gjykonin ceshtjen ne theme1, ne daten 26.6.2002, nga mbrojtësi i te pandehurve, eshte paraqitur kerkese ne Gjykatën Ushtarake Gjrokaster per revokimin e mases se sigurimit dhe nga ana e kesaj gjykate me vendimin nr.60, date 17.7.2002, eshte shpallur moskompetenca, duke ja derguar aktet Gjykates se Rrethit Gjyqesor Sarande me arsyetimin se ajo ka vendosur masen e sigurimit e per pasoje edhe kerkesa per revokimin e mases duhet te shqyrtohej prej saj.

Gjykata e Rrethit Gjyqesor Sarande me vendimin nr.32, date 23.7.2002, ka vendosur parashtrimin e mosmarreshjes per kompetence ne Gjykatën e Larte. Kolegji Penal, me vendimin nr.494, date 31.7.2002, ka prishur vendimin nr.60, date 17.7.2002, te Gjykates Ushtarake te shkalles se pare Gjrokaster dhe ja dergon ceshtjen asaj gjykate, si gjykate kompetente.

Gjykata Ushtarake e shkalles se pare Gjrokaster me vendimin nr.77, date 30.9.2002, ka rrezuar kerkesen e te pandehurve per shuarjen e mases se sigurimit arrest ne burg, vendim i cili eshte lene ne fuqi nga Gjykata Ushtarake e Apelit, me vendimin nr.8, date 28.1.2003.

Duke u nisur nga sa mesiper dhe aktet e ndodhura ne dosje, rezulton se te pandehurit kane qendruar te paraburgosur deri ne dorezimin e akteve nga organi i prokurorise ne gjykate, nga data 8.11.1999 deri ne 8.6.2000, ose 7 muaj, kohe e cila kapercen afatin e paraburgimit te parashikuar nga neni 263 pika 1 germa "b" e K.Pr.P., qe eshte 6 muaj ne maksimum. Nga dita e dorezimit te akteve ne gjykatën e shkalles se pare deri ne marrjen e vendimit prej saj ne daten 23.5.2001, te pandehurit kane qendruar te paraburgosur 11 muaj e 15 dite, kohe me e gjate prej 3 muaj se afati

maksimal i parashikuar ne nenin 263 pika 2 germa "b" i K.Pr.P. Nga dita e marrjes se vendimit ne gjykatën e shkalles se pare deri ne marrjen e vendimit nga gjykata e apelit, ne datën 2.4.2002, te pandehurit kane qendruar te paraburgosur 10 muaj e 10 dite, duke kapercyer afatin prej 2 muaj, te parashikuar ne nenin 263 pika 3 germa "b" i K.Pr.P. Gjykata e apelit ka vendosur ne disa raste pezullimin e afateve te paraburgimit qe sipas perlllogaritjeve jane gjithsej 53 dite. Pra, duke aplikuar zbritjen per shkak te pezullimeve te mesiperme te afateve te paraburgimit, del se ne datën

2.4.2002 kur eshte marre vendimi nga gjykata e apelit, te pandehurve duhet tu llogaritet si kohe paraburgimi nga data e marrjes se vendimit nga gjykata e shkalles se pare, 8 muajsh e 27 dite, duke bere qe afati per kete faze te procedimit te kalohet. Ndodhur ne keto kushte, Kolegjet e Bashkuara te Gjykes se Larte konstatojne se afatet e paraburgimit jane kaluar si persa i perket atyre qe lidhen me fazat e gjykimit, ashtu edhe afati teresor qe parashikon neni 263/6, germa "b" e K.Pr.P. i pa

ndryshuar, i cili parashikonte se kohezgjatja teresore e paraburgimit nuk mund te kaloje 1 vit kur procedohet per krim. Kjo per faktin se ndryshimet e ne nenin 263 te K.Pr.P. jane bere me Ligjin nr.8570, date 20.01.2000, prapasi te pandehurit jane arrestuar. Sipas dispozites kalimtare te ligjit ne fjale, percaktohet se afatet e kohezgjatjes se paraburgimit, sipas ketij ligji, do zbatohen ndaj personave qe paraburgosen pas hyrjes ne fuqi te tij.

Dispozita e ndryshuar e nenit 263 te K.Pr.P., ka sjell dy elemente te reja krahasuar me ate te mepareshmen: se pari, percaktimi i kohezgjatjes se paraburgimit lidhet me masen e denimit qe parashikon dispozita, dhe se dyti, percakton afate kohore me te gjata paraburgimi, per fazat e procedimit, ashtu edhe ate teresor.

Po ashtu lidhur me afatet e paraburgimit, element i ri i kesaj dispozite eshte, rifillimi i tyre jo vetem kur vendimi priset dhe kthehet per rigjykim nga Gjykata e Larte, por edhe kur kete e vendos gjykata e apelit.

Ne praktiken gjyqesore ka patur qendrim te ndryshme ne kuptimin dhe aplikimin e afateve te paraburgimit, rifillimin e tyre, pezullimin e afateve te paraburgimit, raporti i afatit teresor te paraburgimit me gjysmen e maksimales se denimit te parashikuar per vepren penale per te cilen procedohet, e te tjera si keto, te cilat cuan Kolegjin Penal ne perfundimin e evokes se unifikimit te praktikës gjyqesore nga Kolegjet e Bashkuara.

Kolegjet e Bashkuara, per efekte te unifikimit te praktikës gjyqesore do f i referohen dispozitave aktuale te K.Pr.Penale, pra, ndryshimeve qe ato kane pesuar me Ligjin nr.8570, date 20.01.2000, pavaresisht qe ato nuk jane te aplikueshme ne gjykimin e cesh es qe ka per shqyrtim. Kjo, pasi per arrestimet e kryera para ndryshimeve te K.Pr. Penale, duhet te zbatohen dispozitat e mepareshme, te cilat ne rastin ne shqyrtim, jane tejkaluar.

Aktualisht, neni 263/6 i K.Pr.P., percakton se, *"kohezgjatja teresore e paraburgimit, duke marre parasysh dhe zgjatjen e parashikuar nga neni 264 pika 2, nuk mund te kaloje keto afate:*

a. Dhjete muaj, kur procedohet per kundravajtje penale;

- b. Dy vjet, kur procedohet per krime qe denohen ne maksimum deri ne dhjete vjet burgim;
c. Tre vjet, kur procedohet per krime qe denohen ne minimum jo me pak se dhjete vjet burgim, ose me burgim te perjetshem".

Neni 264/2 i K.Pr.P. te ciles i referohet dispozita e mesiperme, parashikon qe afati i paraburgimit ne fazen e hetimit paraprak mund te zgjatet per nje kohe jo me shume se tre muaj dhe vetem nje here. Shtrohet per interpretim nese ne kohezgjatjen teresore te paraburgimit do te perfshihen edhe pezullimet e afateve te paraburgimit qe parashikohen ne nenin 265 te K.Pr.P. te ndryshuar.

Kolegjet e Bashkuara te Gjykates se Larte cmojne se ne kohezgjatjen teresore te paraburgimit, nuk duhet te llogariten afatet e paraburgimit te pezulluara me vendim te gjykates.

Per te arritur ne kete perfundim, Kolegjet kane prasysh vete percaktirnin e dispozites

se nenit 263 pika 6 te K.Pr.P., e cila i referohet ne kohezgjatjen teresore, bashkimit te afateve te paraburgimit per cdo faze te procedimit, duke i shtuar edhe maksimumin e zgjatjes se ketij afati me tre muaj gjate hetimit paraprak. Pra, po te mblidhen afatet e paraburgimit per cdo faze te procedimit, shtuar e dhe zgjatjen e tyre arithmetikisht, rezultojne afatet teresore te kohezgjatjes se paraburgimit qe parashikon dispozita. Nga ana tjetere, vete neni 263 i K.Pr.P. nuk ka perfshire ne kohezgjatjen e afateve, rastet e pezullimit te tyre te cilat parashikohen nga neni 265 i K.Pr.Penale. Ne qoftese ligjvenesit do ta kishte per qel'vim nje gje te tille, atehere ai

do shprehej duke ju referuar dispozites ne fjale, gje qe !e ka bere.

Pezullimi eshte nderprerje e afateve per shkaqe te parashikuara shprehimisht ne ligj dhe sipas te drejtes penale, keto afate rifillojne pasi te kete mbaruar, ose te jete hequr shkaku i pezullimit, dhe vazhdojne per pjesen e pa konsumuar te tyre. Kur gjykata disponon per nje nga shkaqet qe ligji parashikon per pezullim te afateve te paraburgimit, keto afate nuk ecin, por rifillojne pas heqjes se pezullimit. Kjo do te thote, se vete afati maksimal i paraburgimit nuk tejkalohet proceduarialisht, por koha fizike e paraburgimit mund te jete me e gjate se afati teresor. Qellirni i ligjvenesit me riformulimin e dispozites se nenit 265 te K.Pr.P., ka qene frenirni i veprimeve spekulative ne fazen e gjykimit per te plotesuar afatet e paraburgimit nepermjet menyrrave dhe kerkesave te paligjeshme. Po ti referohemi shkaqeve te pezullimit te afateve te paraburgimit, ato lidhen me veprime dhe kerkesa te padrejta te mbrojtjes apo te pandehurit, apo me mosparaqitjen apo largimin e mbrojtjes nga gjykimi. Pra, pezullimi i afateve te paraburgimit vendoset per shkaqe qe kane te bejne me sjelljen e te pandehurve e mbrojtjesve te tyre dhe jo me ato te organit te akuzes apo te gjykates.

Fakti qe ne ceshtjen ne shqyrtim, eshte ngritur konflikti i kompetences midis gjykates civile dhe asaj ushtarake, apo se gjykata ushtarake nuk formonte dot trupin gjykues dhe ishte ne pritje te vendimit te Keshillit te Larte te Drejtesise per komandirnin e gjyqtareve, nuk jane shkaqe te ligjshme per pezullirnin e afateve te paraburgimit, ashtu si padrejtesisht kane pranuar gjykatat.

Ligjvenesit për të evituar qëndrimet jo ligjore dhe për të dhënë një kuptim me të drejtë dispozites, ka shtuar dy elemente të rendesishme me riformulimin e nenit 265 të K.Pr.Penale. Në pari, përcaktohet në mënyrë eksplicite se për pezullimin e afatëve të paraburgimit, gjykata duhet domosdoshmërisht të shprehë vendim dhe këtë, ajo e bën kur shtyn seancën gjyqësore. Pra, vetë shtyrja e seances gjyqësore, nuk është e mjaftueshme për efekt të pezullimit të afatëve të paraburgimit, neqoftëse nuk është shoqëruar edhe me vendimin përkatës të pezullimit të këtyre afatëve. Në dyti, ka përcaktuar se kundër vendimit që pezullon afatet e paraburgimit mund të bëhet ankimi në gjykatën më të lartë vecmas dhe jo bashku me vendimin përfundimtar. Me këtë, ligjvënësia ka dashur të garantojë nëpërmjet verifikimit nga gjykata më të larta se afatet e paraburgimit janë pezulluar për ato shkaqe të posaçme të parashikuara në ligj dhe jo për të tjera arsye, të cilat atyre që përcakton neni 265 i K.Pr.Penale.

Vendimi i pezullimit, si vendim i ndërmjetëm dhe që ankimohet vecmas, duhet të merret i arsyetuar nga gjykata dhe duhet të njoftohet paleve në proces. Në vecanti, rendesi ka njoftimi i të pandehurit që nuk ka marrë pjesë në seancën ku është vendosur pezullimi i afatëve të paraburgimit, me qëllim që të bëhet e mundur që ai të përfitojë nga e drejta e ankimit të vendimit në gjykatën më të lartë dhe që ligji ja njeh. Sa më sipër, cmohet e nevojshme të unifikohet praktika gjyqësore përse ai përket afatit të ankimit dhe nëse gjykimi i cështjes në themel kur vendimi i pezullimit ankimohet, vazhdon pavaresisht nga ankimi, apo edhe ai pezullohet. **Megjithatë në dispozitë nuk është përcaktuar afati kohor i ankimit, bazuar në nenin 415 të K.Pr.P., por edhe në dispozitë të tjera që rregullojnë rastet e ankimeve vecmas të vendimeve të ndërmjetme të gjykatës. Kolegjet çmojnë se afati i ankimit kundër vendimit të pezullimit, do të jetë 10 ditë, duke filluar nga e nesërmeja e shpalljes ose njoftimit të vendimit. Vetë ankimi kundër vendimit, nuk pezullon gjykimin e cështjes në themel.**

Në praktiken gjyqësore, konstatohet jo rrallë që kur pezullohen afatet e paraburgimit dhe shtyhet seanca gjyqësore për shkaqet e parashikuara nga neni 265 i K.Pr.P.,

gjykatat caktojnë date relativisht të largët për seancën e ardhme. Ky qëndrim është i pamotivuar në raport me shkakun e shtyrjes së seances. Kur flitet për pezullim të afatëve të paraburgimit ato janë të lidhura me ndodhjen e një fakti i cili shtyn gjykatën të vendosë pezullimin e afatëve. Kjo do kuptuar se kohezgjatja e pezullimit, duhet të vazhdojë derisa të hiqet pengesa ose shkak i pezullimit, dhe jo kur gjykata në mënyrë të njëanshme, të vendosë një afat sipas gjykimit të saj subjektiv. Gjykatat, megjithatë seancën e ardhme e caktojnë ndonjëherë edhe pas një apo dy muajve, ato nuk argumentojnë arsyet e kësaj kohezgjatjeje, apo bazohen në shkaqe të pa justifikuara ligjrisht,

Ky qëndrim është i gabuar edhe po t'i referohesh parimeve të përgjithshme të gjyqësisë, ku një ndër ato me të rendesishmet dhe që garanton një procedim të shpejtë dhe afërsisht të drejtë nga koha e ndodhjes së kriminit, është gjykimi i pandërprerë. Në nenin 342 të K.Pr.Penale, është përcaktuar se kur shqyrtimi gjyqësor nuk mund të përfundojë në një seancë të vetme, gjykata vendos

qe te vazhdoje ditën e mospamë të punës. Gjykata lejohet ta ndërprejë shqyrtimin gjyqësor deri në 15 ditë, vetëm për rastet e vecanta. Kjo dispozitë e marrë në raport për rendesinë e faktit që ka privimi i lirisë së individit, është mjaft e rendesishme për t'u zbatuar nga gjykata në shtyrjen e senacave gjyqësore, kur ato vendosin pezullimin e afatëve të paraburgimit. Afatet e paraburgimit janë parashikuar si garanci për mbrojtjen e të drejtave procedurale të të pandehurit, të cilat e detyrojnë organin procedues sipas rastit, të perfundojë hetimin ose gjykimin e çështjes në një kohë të arsyeshme.

Ligjvënisi ka parashikuar në nenin 263 të K.Pr.P. se afatet e paraburgimit të parashikuara për secilën shkallë të procedimit rihillojnë kur vendimi priset nga Gjykata e Lartë ose gjykata e apelit dhe çështja dërgohet për rishqyrtim sipas rastit në gjykatën e shkallës së parë, apo të apelit. Kolegjet e Bashkuara u është shtruar për interpretim se çfarë duhet kuptuar me

fillim perseri të afatëve të paraburgimit për secilën shkallë të procedimit në raport me ato të konsumuara me parë. A janë këto afate të rifilluara të tilla që të tejkalojnë kohezgjatjen teresore të paraburgimit?

Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë cmojnë se në rigjykim, afatet e paraburgimit nuk mund të rinisin në goftesë kohezgjatja teresore është konsumuar plotësisht. Në rastet e tjera, kohezgjatja e paraburgimit rihillon për çdo shkallë të procedimit, me kushtin që kohezgjatja teresore e paraburgimit të mos tejkalohet.

Kur çështja kthehet për rigjykim, pavarësisht nga afatet e paraburgimit që parashikon ligji për çdo fazë të gjyqimit, këto afate nuk llogariten me nga e para si bashkim arithmetik i tyre, por në dispozicion të gjykatës mbetet pjesa e pakonsumuar nga afati teresor i paraburgimit.

Kolegjet me arritjen e këtij përfundimi, tërheqin vëmendje lidhur me mënyrën e përdorimit të afatëve të kohezgjatjeve të procedimit në të gjitha fazat e tij. Fakti që në nenin 263 të K.Pr.P., për rastet kur procedohet me të paraburgosur ka përcaktuar afate pjesore dhe teresore brenda të cilave duhet të perfundojë hetimi dhe gjykimi i çështjes në gjendje paraburgimi, ka patur parasysh maksimumet e këtyre afatëve, tejkalimi i të cilave nuk lejon vazhdimin e mëtejshëm të paraburgimit pasi ai ligjërisht e humbet fuqinë e tij. Ligji, duke përcaktuar maksimumet e këtyre afatëve, tregon kufijte e pakalueshëm për organin procedues, por kjo nuk do të thotë se ato detyruesisht janë përcaktuar për t'u konsumuar plotësisht. Parimi i gjyqimit të pandërprerë, apo shpejtësisë së hetimit, detyrojnë si gjykatën ashtu edhe organin e prokurorisë të perfundojnë çështjet në një kohë sa më arsyeshme. Konsumimi deri në maksimum i kohës për hetimin dhe gjykimin e çështjeve, le pa vlerë rifillimin e afatëve të paraburgimit kur vendimet e gjykatave me të ulta prishen nga ato me të larta. Marrë për bazë sa më siper dhe faktin se kjo ka ndodhur edhe në çështjen në shqyrtim, Kolegjet e Bashkuara tërheqin vëmendje lidhur me atë se organi procedues në hetimin dhe gjykimin e çështjeve penale nuk duhet të kenë si pikë referimi maksimumet e afatëve të paraburgimit sipas fazave të procedimit, por zgjidhjen në kohën më të shpejtë të mundshme të çështjes prej tyre.

Ne nenin 264 pika 3 te K.Pr.P., eshte percaktuar se *"kohezgjatja e paraburgimit nuk mund te kaloje gjysmen e maksimales se denimit te parashikuar per vepren penale qe procedohet"*. Perpara Kolegjeve te Bashkuara eshte parashtruar per interpretim se si qendron kjo dispozite ne raport me kohezgjatjen teresore te paraburgimit qe parashikon neni 263/6 i K.Pr.Penale.

Kolegjet e Bashkuara cmojne se neni 263/6 i K.Pr.Penale eshte nje dispozite e pergjithshme e cila percakton sipas kategorive te veprave penale, kohezgjatjen teresore te paraburgimit. Kesaj dispozite i eshte vene nje kufizim i posacme, qe lidhen me vepren penale konkrete per te cilen eshte akuzuar dhe qendron i paraburgosur i pandehuri. Ne keto raste, megjithese afati maksimal e lejon, kohezgjatja e paraburgimit nuk mund te kaloje 1/2 e maksimumit te denimit qe parashikon vepra penale.

Marre per haze kete, Kolegjet arriine ne perfundimin se kohezgjatia e paraburgimit nuk mund te kaloje 1/2 e maksimumit te denimit te parashikuar per vepren penale per te cilen procedohet, edhe pse afati teresor i percaktuar nga neni 263 i K.P.P., e lejon paraburgimin tej kesaj kohe.

Me e dukshme kjo eshte ne rastet e kundervajtjeve penale kur megjithese kohezgjatja teresore ne maksimum mund te shkoje deri ne dhjete muaj paraburgim, vete dispozitat e vecanta, parashikojne denime te ulta me burgim, te cilat shkojne me aplikimin e Y2, me pak se sa kohezgjatja teresore e parashikuar nga neni 263 i K.Pr.Penale.

Ne ceshtjen ne shqyrtim, Kolegjet e Bashkuara, pavaresisht se konstatojne humbjen e fuqise se paraburgimit per te pandehurit per shkak te kalimit te afateve, nuk vendosin te urdherojne lirimin e menjehershme te tyre. Kjo per faktin se aktualisht te pandehurit Julian Guga e Ferdinand Xhanga jane te denuar me vendim te formes se prere te Gjykates Ushtarake te Apelit Tirane nr.62, date 16.09.2003, me burgim respektivisht shtate vjet dhe gjashte vjet e tete muaj. Po ashtu, i gjykuari Baftjar Allaraj eshte deklaruar fajtor dhe denuar me vendimin nr.11, date 6.5.2003 te Gjykates Ushtarake te shkalles se pare Gjyrokaster, i cili ka marre forme te prere ne date 16.5.2003, me gjashte vjet e tete muaj burgim.

Megjithate, Kolegjet e Bashkuara cmojne se periudha e kaluar me paraburgim tej afatit maksimal te tij, ne ekzekutim te vendimit te denimit duhet te llogaritet sipas percaktimeve te neni 57 te K.Penal.

PER KETO ARSYE

Kolegjet e Bashkuara te Gjykates se Larte, ne mbeshtetje te nenit 14112 te Kushtetutes, nenit 17/a te Ligjit nr.8588, date 15.3.2000, "Per organizimin dhe funksionimin e Gjykates se Larte" dhe nenit 263 te Kodit te Procedures Penale,

VENDOSEN

1. Prishjen e te dy vendimeve dhe konstatimin e humbjes se fuqise se paraburgimit per te gjykuarit Ferdinand Xhango, Julian Guga dhe Baftjar Allaraj.
2. Unifikimin e praktikës gjyqesore sikurse percaktohet ne kete vendim.

3. Dergimin per botim ne Fletoren Zyrtare te ketij vendimi qe njeson praktiken gjyqesore.

Tirane, me 11.11.2003

)

